

ОСОБЛИВОСТІ ІСПАНСЬКОЇ МОВИ В КРАЇНАХ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

Проаналізовано мовну ситуацію в країнах Латинської Америки. Розглянуто проблему становлення іспанської мови в латиноамериканському мовному ареалі, описано особливості функціонування мови на фонетичному, морфологічному, синтаксичному й лексичному рівнях. Простежено, що іспанська мова, насаджена в Латинську Америку завойовниками, еволюціонувала по-різному, залежно від регіону й впливу туземних мов. Встановлено, що іспанська мова Латинської Америки характеризується великою кількістю спільних ознак із мовою Іспанії; найбільше розбіжностей між піренейським і латиноамериканським варіантами спостережено на фонетичному й лексичному рівнях. Подано визначення поняття «національний варіант мови», якому властиві риси, котрі проявляються на різних мовних рівнях як наслідок впливу екстралінгвальних чинників (культурного, соціального, територіального, часового, субстратного тощо). Проведене дослідження підтверджує, що іспанська мова, попри свої національні варіанти, залишається на сьогодні єдиною мовою в ібероамериканській та світовій культурі.

Ключові слова: іспанська мова, національний варіант, романські мови, мовні рівні, Латинська Америка, діалект, романські мови.

Постановка наукової проблеми та її значення. Одним із сучасних напрямів у лінгвістиці є міжкультурна комунікація, предмет якої – національні й соціокультурні особливості мови. За останні десятиліття посилюється інтерес до вивчення проблеми національно-культурної специфіки національних (територіальних) варіантів полінаціональних мов. Ступінь розгляду цієї проблеми в іспанській мові значно поступається результатам, отриманим під час дослідження англійської, німецької, французької та інших мов. Це пояснюється насамперед широкою територіальною варіативністю іспанської мови, зумовленою неідентичністю культур іспаномовних народів. Завдяки своїй чималій територіальній поширеності у світі, своєрідності етнічного складу та національних культур її носіїв, іспанська мова надає необмежені можливості для вивчення національно-культурних особливостей мовленнєвої поведінки. Кожному національному варіанту іспанської мови в Латинській Америці притаманні свої особливі риси, які проявляються на всіх мовленнєвих рівнях. **Актуальність** нашого дослідження зумовлена недостатнім вивченням мовних особливостей національних варіантів іспанської мови у країнах Латинської Америки.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Значимість проблеми національних варіантів іноземних мов привертала увагу багатьох мовознавців. В. С. Виноградов зробив теоретичне обґрунтування про доцільність територіальної диференціації всієї іспанської лексики, визначивши такі поняття, як діалектизми, варіантизми, регіоналізми, латиноамериканізми, паніспанізми [1]. Н. М. Фірсова проаналізувала колумбійські, еквадорські й пуерторіканські варіанти, їхній лексичний склад, специфіку й семантичні розбіжності з іберизмами [6]. Г. В. Степанов порушив питання про лінгвістичну і соціальну природу мовної варіативності, визначив чинники, що диференціюють іспанську мову на окремих територіях [5]. Проблематиці національних варіантів іспанської мови присвячені наукові праці В. Д. Аракіна, Н. Ф. Міхеєвої, О. О. Плеухової, Е. Г. Різель, О. І. Смірницького, О. С. Чеснокової, А. Д. Швейцер, Л. В. Щерби, Т. Бланко Гонсалеса, М. Коста Санчеса, С. Моро Корнеадо й ін.

Мета і завдання статті. Ціль нашого дослідження полягає у вивченні характеру взаємодії іспанської мови з її національними варіантами в країнах Латинської Америки й передбачає вирішення низки завдань: 1) виокремити причини зародження іспанської мови у країнах Латинської Америки; 2) дати характеристику основних ознак національних варіантів іспанської мови; 3) проаналізувати ряд особливостей національних варіантів, що проявляються на різних мовних рівнях.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження.

На сьогодні іспанська мова, яка належить до романської групи мов індоєвропейської сім'ї, є однією з найпоширеніших у світі. Вона посідає третю позицію після англійської та китайської за поширенням у світі. Загальна кількість носіїв іспанської мови досягає майже 400 мільйонів людей. В основі іспанської літературної мови, яка зародилася на Піренейському (Іберійському) півострові, лежить кастильський діалект, відтак кастильська або іспанська мова – взаємозамінні поняття. Населення дев'ятнадцяти країн Латинської Америки з чисельністю 280 млн людей розмовляють іспанською. Для більшості цих країн кастильська є першою або другою рідною мовою, оскільки в деяких країнах Латинської Америки проживають різні, переважно індіанські племена, котрі спілкуються своєю рідною мовою.

Іспанська мова з'являється в Латинській Америці в переломний момент свого розвитку – коли в ній відбуваються значні перетворення, пов'язані зі зміною та спрощенням фонологічної системи й переходом до сучасного варіанта іспанської мови. Перші жителі й колонізатори тих земель – здебільшого вихідці з Андалусії та Канарських островів – здійснили вагомий вплив на манеру спілкування на завойованих територіях. На розвиток кастильської мови в латиноамериканських країнах також вплинули місіонерські проповіді й еміграційні хвилі людей з різних областей Іспанії та європейських країн (наприклад, велика міграція тривала впродовж XIX–XX століть: із Галісії на Антильські острови, у Мексику й Аргентину та міграція італійців до Венесуели й Аргентини). Сьогодні нараховується 123 мовні сім'ї тубільних мов, котрі залишили свій слід на подальший розвиток іспанської мови в Латинській Америці. Вокабуляр Латинської Америки загалом антильського походження, підґрунтям для якого стали переважно мови таїно й аравак. Це явище пояснюється насамперед тим, що Антильські острови були першими районами контакту під час завоювання нових земель. Таїно стала першою мовою, з якою познайомилися іспанські завойовники в Латинській Америці та запозичили з неї слова для позначень речей, явищ чи понять, про які не знали доти в Іспанії. Так, в іспанську мову проникли перші слова чужоземного походження: *maíz* (кукурудза), *tabaco* (тютюн), *bohío* (хатина), *canoas* (каное). За ступенем впливу за ними слідує науатль (Мексика) й кечуа (Анди). Менший відбиток мали такі мови, як гуарані (Парагвай), арауканська мова (Чилі) й мова майя (Гондурас, Гватемала).

На думку О. О. Плеухової, ступінь впливу тубільних мов не залежить від важливості самої тубільної мови, а від того, наскільки раніше відбувся історичний контакт корінних жителів з іспаномовними завойовниками [4, 85]. Іспаністи заперечують вплив чужоземного субстрату, тоді як індіхеністи, навпаки, перебільшують силу його важелю. Іспанський лінгвіст Лопе Бланч поділяє погляд, згідно з яким арабська мова за 800 років взаємодії з іспанською мовою вплинула лише на лексичний рівень, не змінивши при цьому саму мовну систему іспанської [8, 97]. У сучасній іспанській мові Латинської Америки нараховується незліченна кількість слів тубільного походження, що за своєю кількістю набагато перевищують кількість слів арабського походження і є незрозумілими для жителів Іспанії. Наприклад, *guajira* (кошик), *chacra* (ферма), *carro* (машина), *estacionamiento* (стоянка) та багато інших. Відмінні риси латиноамериканської іспанської зумовлені ще й тим, що колонізатори та завойовники були родом із різних областей, мова в яких у XVI і XVII століттях ще не була єдиною, а представляла собою регіональні діалекти.

Після захоплення «Нового світу» іспанськими конкістадорами кастильська мова розповсюджується на захоплених територіях і її розвиток у нових умовах відбувається під впливом мов корінного населення й інших різноманітних чинників, що спричинило появу національних варіантів іспанської мови у країнах Латинської Америки. Одним з авторів концепції «національний варіант» вважають російського академіка Г. В. Степанова, який розглядає його як «такі форми національної мови, котрі не виявляють різких структурних розходжень, але разом із тим набувають автономію, яка досягається в межах кожної національної спільноти» [5, 58]. Введення в науковий ужиток поняття «національний варіант

мови» викликало чимало дискусій серед іспанських й латиноамериканських лінгвістів і соціолінгвістів щодо статусу різновидів іспанської мови, зокрема у країнах Латинської Америки.

До нині не розроблено диференціальних ознак їхньої класифікації. В зарубіжній науковій літературі вживається безліч термінів стосовно рангу іспанської мови в країнах Латинської Америки. Наприклад, *idioma nacional, nuestra lengua, el idioma de* + назва країни, *el idioma nacional de* + назва жителів країни, *idioma patrio, idioma native, castellano* та інші [6, 22]. У літературних джерелах можна натрапити на поняття «національний варіант мови» і «діалект», які вживають синонімічно щодо статусу іспанської мови в латиноамериканських країнах: «аргентинський діалект іспанської мови», «гватемальський діалект іспанської мови», «колумбійський діалект іспанської мови», «мексиканський діалект іспанської мови», «особливий діалект іспанської мови» (про іспанську мову в Нікарагуа) тощо.

У наукових працях, присвячених мовній варіативності іспанської мови, Г. В. Степанов запропонував свою концепцію, щ згодом отримала подальший розвиток у наукових доробках Н. М. Фірсової та Н. Ф. Міхеєвої, згідно з якою національні варіанти полінаціональних мов є підсистемами більш високого рангу, порівняно з діалектами [3; 6]. Ось чому соціолінгвістичний статус іспанської мови в латиноамериканському ареалі визначають як «національний варіант». Водночас зазначимо, що національні варіанти іспанської мови мають свої власні діалекти. Наприклад, мексиканський національний варіант існує у формі внутрішньо-національних діалектів, які розповсюджені в п'яти діалектних зонах, котрі характеризуються фонологічними й лексичними відмінностями. На сьогодні національна норма власне Іспанії не єдина для всіх іспаномовних країн [2, 223]. Тут йдеться вже не про індивідуальні відхилення від норми літературної стандартної мови колишньої метрополії, а про відхилення, властиві цілим іспаномовним групам, які проживають на різних територіях її поширення і які належать до різних національно-культурних спільнот.

У країнах Латинської Америки склалася своя мовна традиція, мовна політика, визначилася особлива соціально-географічна структура мови, сформувалися своєрідні взаємовідносини між діалектними й літературними рівнями мови. В іспанських та латиноамериканських лінгвістичних джерелах нерідко трапляється термін «hispanidad», що позначає об'єднання іспанських народів. Н. М. Фірсова деталізувала типологію різновидів національних варіантів іспанської мови у Латинській Америці й виділила такі їхні ознаки: 1) іспанська мова має статус офіційної державної мови; 2) наявність національної літературної норми; 3) іспанська мова рідна для абсолютного числа жителів, або частка іспаномовного населення становить понад 50 % від загальної кількості населення країни; 4) іспанська мова виконує повний обсяг суспільних функцій; 5) мова володіє лінгвокультурологічною специфікою [6, 25–26].

Сучасна мовна ситуація в країнах Латинської Америки – яскраве відображення динаміки процесів інтеграції й диференціації іспанської мови, де поєднуються загальноіспанські (артикуляція, граматична норма, основний словниковий фонд), панамериканські й національно-специфічні риси. Проте той факт, що на мову мали вплив різноманітні чинники (етнічний, історичний, територіальний, культурно-історичний, соціально-історичний, соціально-політичний, географічний), не викликає ніякого сумніву [7, 76].

Безперечно, національно-специфічні риси пронизують усі мовні рівні. Найбільш чітко вони проявляються у фонетиці та лексиці, меншою мірою – у граматиці. Розглянемо особливості латиноамериканської іспанської мови на фонетичному, лексичному, морфологічному та граматичному рівнях. На фонетичному рівні для латиноамериканського національного варіанта іспанської мови властиве явище *seseo* – вимова звуків [z] і [c] як щільного [s]. Наприклад, слова *caza* (полювання) і *casa* (будинок) будуть вимовлятися однаково. Досить часто лише контекст дає змогу розрізнити значення слів у латиноамериканському варіанті, на відміну від кастильської в Іспанії, де чітко дотримуються

правил вимови. *Yeísmo*, тобто вимова звука [ll] як [y]: *caballo* – /*cabayo*/ (кінь). Проте в Латинській Америці є регіони (колумбійські Анди, деякі провінції Еквадору, Болівія, Парагвай, південь і північ Чилі, певні області Аргентини), де вищезгадані явища не застосовують у спілкуванні місцеве населення. *Seseo* й *yeísmo* були визнані легітимними формами висловлювання на конгресах американських академій 1956 і 1962 років.

Із фонетичних явищ для іспанської мови всіх країн Латинської Америки характерне також явище придиху: *este* – /*ehtel*/ (цей), *mosca* – /*mohca*/ (муха), вимова [j] як придихового [h]: *mujer* – /*muher*/ (жінка); скорочення сполучення приголосних звуків: *doctor* – /*dotor*/ (лікар), *digno* – /*dino*/ (достойний), *perfecto* – /*perfeto*/ (чудовий); зміщення наголосу: *páis* – *páis* (країна), *maíz* – *máiz* (кукурудза). Усі ці фонетичні особливості притаманні андалуському діалекту, який мав значущий вплив на іспанську мову після відкриття Латинської Америки, оскільки число емігрантів з Андалусії сягало близько 60 % від загальної кількості іспанців і португальців, що оселилися на території Америки до 1519 р.

Визначальною рисою морфології Латинської Америки є так зване *voseo*, тобто використання займенникової форми *vos* замість *tú* і *ti* в Аргентині, Уругваї, Парагваї, Центральній Америці та штаті Ч'япас у Мексиці. *Loísmo*, тобто використання займенника *lo* як прямого додатка для іменників-істот чоловічого роду однини замість форми *le*, більш уживаної в іберійській іспанській. Таким чином, у Латинській Америці більш поширене таке речення: *Lo veo y le doy el libro*, а в Іспанії – *Le veo y le doy el libro* (я його бачу і даю йому книгу). В іспанській мові Латинської Америки спостерігаємо досить часте використання архаїчних дієслівних форм: *semos* (*somos*), *dea* (*dé*), *estea* (*esté*), *traya* (*traiga*) та ін. Широке застосування збільшувальних й зменшувальних суфіксів для іменників, прислівників: *plaita* (*plala* – гроші) *ranchito* (*ranchito* – ранчо) *suavecito* (*suave* – ніжно, м'яко), *prontito* (*pronto* – скоро). Заміна роду – також досить поширене явище у мові латиноамериканців: *comediante* – актор (*icn. comediante*), *bachillera* – жінка-бакалавр (*icn. bachiller*), *el llamado* – дзвінок (*icn. la llamada*), *la insultada* – образа (*icn. el insulto*) та ін.

У граматиці іспанської мови Латинської Америки також простежуємо чимало відмінностей від стандартної іспанської. Наприклад, латиноамериканці використовують *Pretérito indefinido* замість *Pretérito perfecto*; *lo vi* замість *lo he visto* (я його бачив). Аналогічну ситуація зафіксовано й на півночі Іспанії. Іспаномовні жителі Латинської Америки тяжіють до вживання таких форм, як *atrás mio* замість *detrás de mí* (за мною); *delante suyo* замість *delante de él* (перед ним); *cerca nuestro* замість *cerca de nosotros* (біля нас); *lejos nuestro* замість *lejos de nosotros* (далеко від нас). У латиноамериканському варіанті дієслова руху досить часто вживають у зворотній формі: *venirse* замість *venir*; *entrarse* замість *entrar*; *huirse* замість *huir* та багато інших.

Аналізуючи лексичний склад кастильської мови Латинської Америки, зазначимо, що він є синтезом загальноіспанських, панамериканських, зональних і власне національних одиниць, які можуть засвідчувати територіальне варіювання. Особливість розмовного варіанта іспанської мови в Латинській Америці – пласт лексики, що отримав назву «американізм». Останні стали частиною мови завдяки численним впливам інших культур і народностей. Два основні джерела їх виникнення: вже наявні іспанські слова, які видозмінилися або набули нового значення в процесі еволюції мови; індіанські мови (ними спілкувалося корінне населення на завойованих іспанцями територіях), а також запозичення англосаксонського й італійського походження [6]. Наприклад, слово *pollera* (жіноча спідниця) широко поширене в Аргентині й інших країнах Південної Америки, тоді як в Іспанії воно вийшло з ужитку. Слово *vereda* в іберійському варіанті іспанської мови означає *стежина*, а в Перу і Аргентині – *тропуар*. Слово *charlar* (базікати) жителі Латинської Америки надають перевагу слову *platicar*. Замість слова *escapate* (вітрина) латиноамериканці використовують *vidriera*. Таких прикладів можна навести чимало.

Слова, які ввійшли в іспанську мову завдяки впливу місцевих мовних груп, називають «індихенізмами». Такі лексичні одиниці, як *hamaca* (гамак), *tabaco* (тютюн), *patata* (картопля) та інші були запозичені з аравакської й карибської мов; *cocahuete* (арахіс), *chicle* (жувальна гумка), *iucara* (чашка), *chocolate* (шоколад) потрапили в іспанську з нуатля, мови ацтеків, якою колись розмовляли на території сучасної Мексики. Більшість слів, що збереглися в «іспано-американському» варіанті з туземної лексики, позначають місцеві реалії, характерні для Латинської Америки.

Іспанській мові латиноамериканських країнах також властиві архаїзми. Йдеться про слова, що в Іспанії застосовують лише в літературному, а не в розмовному стилі: *afligirse* (*apurarse* – засмучуватися), *angosto* (*estrecho* – вузький), *dañar* (*estropear* – псувати), *enojarse* (*enfadarse* – сердитися), *liviano* (*ligero* – легкий) тощо. Натомість, більшість лексем латиноамериканського національного варіанта іспанської мови – одиниці загальноіспанського словникового фонду.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Отже, іспанська мова Латинської Америки характеризується великою кількістю спільних ознак із мовою Іспанії й зазнає впливу двох норм: уніфікованої піренейської норми і національної норми кожної країни, яка досить часто відрізняється від норми Іспанії. Перспективи подальшого дослідження вбачаємо в аналізі мовних варіантів іспанської мови в країнах Африки.

Джерела та література

1. Виноградов В. С. Лексикология испанского языка / В. С. Виноградов. – М. : Высш. шк., 2003. – 244 с.
2. Карпина Е. В. Современная языковая ситуация в Мексике как отражение дифференциации испанского языка / Е. В. Карпина // Вестник Иркут. гос. ун-та. – 2014. – № 2 (27). – С. 219–225.
3. Михеева Н. Ф. К вопросу о классификации диалектов современного испанского языка / Н. Ф. Михеева // Вопросы иберо-романской филологии. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2005. – Вып. 7. – С. 177–183.
4. Носкова А. И. Эволюция испанского языка в странах Латинской Америки / А. И. Носкова, Е. А. Плеухова // Филология и культура. – Казань, 2013. – № 1 (31). – С. 84–90.
5. Степанов Г. В. К проблеме языкового варьирования: испанский язык Испании и Америки / Г. В. Степанов. – М. : Наука, 1996. – 327 с.
6. Фирсова Н. М. Современный испанский язык в Испании и странах Латинской Америки : учеб. пособие / Н. М. Фирсова. – М. : АСТ : Восток-Запад, 2007. – 352 с.
7. Чеснокова О. С. Испанский язык в странах Латинской Америки. Мексика : учеб. пособие / О. С. Чеснокова. – М. : Изд-во РУДН, 2004. – 99 с.
8. Blanch J. L. El español de América / J. L. Blanch. – Madrid, Ediciones Alcalá, 1988. – 150 p.

References

1. Vinogradov, Venedikt. 2003. *Leksikologiya Ispanskogo Yazyka*. Moskva: Vysshaya Shkola.
2. Karpina, Elena. 2014. "Sovremennaya Yazykovaya Situatsiya v Meksike kak Otrazheniye Differentsyatsyi Ispanskogo Yazyka". *Vestnik Irkutskogo Gosudarstvennogo Universiteta* 2 (27): 219–225.
3. Mikheyeva, Natalya. 2005. "K Voprosu o Klassifikatsii Dialektov Sovremennogo Ispanskogo Yazyka". *Voprosy Ibero-romanskoj Filologii* 7: 177–183.
4. Noskova, Anna, Pleukhova, Elena. 2013. "Evolutsiya Ispanskogo Yazyka v Stranakh Latinskoj Ameriki". *Filologiya i Kultura* 1 (31): 84–90.
5. Stepanov, Gennadiy. 1996. *K Probleme Yazykovogo Varirovaniya: Ispanskii Yazyk Spanii i Ameriki*. Moskva: Nauka.
6. Firsova, Natalya. 2007. *Sovremennyy Ispanskii Yazyk v Spanii i Stranakh Latinskoj Ameriki*. Uchebnoye posobiye. Moskva: AST: Vostok-Zapad.
7. Chesnokova, Olga. 2004. *Ispanskii Yazyk v Stranakh Latinskoj Ameriki. Meksika*. Moskva: RUDN.
8. Blanch, Lope. 1988. *El español de América*. Madrid, Ediciones Alcalá.

Гуз Елена. Особенности испанского языка в странах Латинской Америки. Проанализирована языковая ситуация в странах Латинской Америки. Рассмотрена проблема становления испанского языка в латиноамериканском языковом ареале, описаны особенности функционирования языка на фонетическом, морфологическом, синтаксическом и лексическом уровнях. Доказано, что испанский язык, насажденный в Латинскую Америку завоевателями, эволюционировал по-разному, в зависимости от региона и влияния туземных языков. Выявлено, что испанский язык Латинской Америки характеризуется большим количеством

общих признаков с языком Испании. Установлено, что наиболее различий между пиренейским и латиноамериканским вариантами проявляется на фонетическом и лексическом уровнях. Дано определение понятия «национальный вариант языка», которому свойственны черты, проявляющиеся на разных языковых уровнях как результат влияния экстралингвистических факторов: культурного, социального, территориального, временного, субстратного и др. Доказано, что испанский язык, несмотря на свои национальные варианты, остается на сегодня единственным языком в ибероамериканской и мировой культуре.

Ключевые слова: испанский язык, национальный вариант, романские языки, языковые уровни, Латинская Америка, диалект, романские языки.

Huz Olena. The Peculiarities of the Spanish Language in the Countries of Latin America. This article is devoted to the analyses of the language situation in the countries of Latin America. The problem of the formation of the Spanish language is examined in the Latin-American areal, the functioning features of language are described on phonetic, morphological, syntactic and lexical levels. It is proved that the Spanish language pressed-on to Latin America conquerors evolved differently, depending on a region and influence of indigenous languages. Established that the Spanish language of Latin America is characterized by a large number of common features that distinguish it from the language of Spain, the most differences between the Pyrenean variant and Latin American variant are observed on phonetic and lexical levels. It is given definition of "national version of the language" which characterized by its own features that appear on different linguistic levels as a result of influence of extralinguistic factors: cultural, social, territorial, time, substrate and so on. The carried out research leads to the conclusion that the Spanish language, despite their national variants, remains for today an only language in iberoamerican and world culture.

Key words: the Spanish language, national version, language level, Latin America, dialect, Romance languages.

УДК [373.3.016:811]:159.953.32

Людмила Гусак

АСОЦІАТИВНЕ ЗАСВОЄННЯ ІНОЗЕМНОГО НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ

Акцентовано увагу на особливостях асоціативного засвоєння іноземної мови молодшими школярами. Представлено технологію асоціативного навчання, яка безпосередньо впливає на ефективність вивчення іноземної мови молодшими школярами через створення смислових зв'язків, отримання нових оригінальних ідей, стимуляцію уваги, покращення запам'ятовування. Окреслено причини, що зумовлюють потребу в дослідженні цієї проблеми. Асоціативне навчання загалом зорієнтоване на сучасні інноваційні технології навчання, відповідає новим цілям і завданням навчання іноземних мов у початковій школі, віковим та індивідуальним особливостям молодших школярів, їх потребам, серед яких провідними є: потреба у грі, в русі, у зовнішніх враженнях, пізнавальна необхідність. У формуванні іноземномовної компетенції молодших школярів на ранніх етапах їх навчальної діяльності важливим є організація навчального процесу на засадах асоціативної природи сприйняття, а також розуміння, запам'ятовування та відтворення навчальної інформації учнями.

Ключові слова: навчання іноземних мов, молодші школярі, асоціативне навчання, образи, асоціативне засвоєння навчального матеріалу.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сучасна педагогіка продовжує пошуки шляхів покращення ефективності навчання іноземної мови через внесення нового в традиційну методіку, використання інтенсивних методик, індивідуалізацію та диференціацію навчання, орієнтацію на особистісно-орієнтоване навчання. Одним із таких шляхів, на нашу думку, є асоціативне навчання.

Відповідно до психолінгвістичних механізмів розвитку дітей раннього шкільного віку нами запропоновано технологію асоціативного навчання, яка безпосередньо впливає на ефективність вивчення іноземної мови молодшими школярами через створення смислових зв'язків, отримання нових оригінальних ідей, стимуляцію уваги, покращення